
Projev rektora – 20 let od založení Fakulty sociálních věd

Spectabiles, honorabiles, cives academici,
vážené dámy a pánové,
milí kolegové, přátelé,

gratulanti a příznivci Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy,

oslava narozenin je radostný společenský rituál, při kterém se scházejí ti, kteří mají k oslavenci osobní vztah, žijí s ním ve více či méně úzkém (mnohdy takřka rodinném) společenství, nezdídka s ním sdílejí identické zájmy, řeší společné problémy – a v neposlední řadě ho zpravidla také mají rádi. Účastí na takových narozeninách stvrzujeme svůj vztah k jubilantovi a v zásadě tak vlastně i deklarujeme naši ochotu provázet ho dál na společné cestě (v dobrém i v tom horším), protože k němu cítíme respekt, sounáležitost a sympatie, protože je nám s ním dobře.

A toto všechno činíme každý za sebe a po svém, neboť náš vztah vyvěrá především z našich dosavadních prožitků a zkušeností, ze společného soužití s jubilantem, jež nutně provází i radost a smutek ze společných nálezů a ztrát. Teprve skrze tuto všední každodennost pak s ním dospíváme až na práh dnů svátečních, jako je tento.

Neznám žádný zásadní důvod proč by toto všechno nemělo platit a proč bychom to takto nemohli chápat, cítit a prožívat i v případech, je-li tímto oslavencem fakulta.

Vítám vás, dámy a pánové, zde ve Vlasteneckém sále a je mi ctí i potěšením setkat se tu s vámi při příležitosti 20. výročí založení druhé nejmladší fakulty naší Univerzity Karlovy – Fakulty sociálních věd. Psal se červen porevolučního roku 1990 a nikdo z těch, kdo tehdy s dobrými úmysly, ale také minimálními zkušenostmi ze života ve svobodné akademické obci stáli u zrodu nové fakulty, nemohl tušit, jakým způsobem, do jaké míry či dokonce zda-li vůbec se tyto úmysly naplní. V tuto (z hlediska fakulty i univerzity) historickou chvíli bylo učiněno to, co totalitou zdevastované společenskovědní obory tolik potřebovaly. Vznikla zde solidní báze pro jejich konstituování a svobodný rozvoj, a to zejména na poli sociologie, politologie, ekonomie a budoucích mezinárodních a komunikačních studií.

U těchto historických počátků stála řada významných osobností, z nichž řada dnes také přichází fakultě popřát, neboť jí zůstali věrni. A na děkanském stolci postupně usedli ti, kteří ji formovali a vtiskli jí její (a také svou) tvář. Čistá osobnost a první porevoluční děkan Čestmír Suchý, „zkušený ďábel“ s výmluvností od Pánaboha Miloslav Petrušek, na jehož rady pamětníci dodnes vzpomínají, charismatický ekonom Lubomír Mlčoch, elegantně překračující hranice svého oboru (jak se na děkana sluší a jak se od něj očekává) a Jan Ámos Víšek, jenž rozvinul a stabilizoval jejich odkaz tak, že Fakulta sociálních věd dnes zaujímá důstojné, nepřehlédnutelné a svým způsobem jedinečné místo v akademickém svazku Univerzity Karlovy.

To je bezesporu zásluha nejen těch, kteří působili v jejím čele, ale také (a v řadě praktických kontextů možná především) i těch, kteří stáli jako jejich opora za nimi, ale především jako jejich kolegové vedle nich. Bez nich, bez tohoto dělného společenství spřízněných volub, by totiž jen stěží (pakliže vůbec) dokázali realizovat své děkanské programy a naplňovat své vize. Protože fakulta, to jsou kreativní individuality, jež navzdory své jedinečnosti tvoří tým, který táhne za stejný provaz (a to pokud možno vždy stejným směrem). Těm všem, kteří jsou ochotni a schopni tomuto dostat, je třeba poděkovat a přát si, aby právě tato soudržnost, sebezáchovná vnitřní koheze a smysluplná kontinuita zůstaly této mladé fakultě zachovány. Protože si je zaslouží a protože je potřebuje.

Stejně jako potřebuje kreativní a vůdčí osobnosti, etablované ve svých oborech a uznávané i v nadnárodním diskurzu, osobnosti schopné dostat svým programům a projektům, formulovat nové vize a čelit novým výzvám. Neboť tyto nepochybně přijdou a budou mnohdy vyžadovat rozhodnutí odvážná, ale nikoli riskantní, flexibilní, ale nikoli impulsivní, rozhodnutí uvážlivá a zralá.

Chtěl bych Fakultě sociálních věd popřát právě takovéto prostředí pro její další směřování a rozvoj. Neboť každá vydobytá pozice není dar jednou provždy daný, ale něco, co je třeba neustále potvrzovat, obnovovat a obhajovat. Všichni víme, že dobré jméno je křehký statek, který se velmi obtížně vytváří a neuvěřitelně lehce ztrácí. Přeji této fakultě, aby své dobré jméno dále posilovala, přeji jí studenty, kteří na ní budou rádi studovat, absolventy, kteří se k ní budou hrdě hlásit, a talentované vědce a učitele, kteří s ní rádi spojí svůj život.

Přeji jí, aby to byla fakulta erudovaná a fakulta slušná a její sebevědomí bylo vždy provázeno i vědomím odpovědnosti. A byl bych rád, kdyby všichni, kteří jí projdou, mohli vždy nahlas a zřetelně říci, že to byla nejlepší (nebo alespoň dobrá a naplněná) léta jejich života. Přeji to vám, sobě, nám všem – v duchu univerzitního QUOD BONUM, FELIX, FAUSTUM, FORTUNATUMQUE EVENIAT.